

Oponentský posudek diplomové práce **Bc. Kamily Šťastné**
Formy hodnocení žáků ve výuce českého jazyka a literatury

Kolegyně Šťastná předkládá jako svou diplomovou práci text věnovaný problematice forem hodnocení užívaných na základních a středních školách v předmětu český jazyk a literatura, zejména v jeho komunikační složce. Autorka se zaměřuje především na konkurenci obou základních forem hodnocení – prostřednictvím známek a hodnocení slovního.

V první části práce pojednává diplomantka poměrně obsáhle na základě studia odborné literatury i primárních pramenů o typech školního hodnocení obecně, o jeho funkcích, o výhodách a nevýhodách obou zmiňovaných základních forem hodnocení (s. 11–57). V souladu s názory i zjištěními v současné odborné didaktické literatuře a programových dokumentech vyjadřuje i svou osobní preferenci (*Jako učitelka bych byla raději, pokud bych ze své pozice nebyla nucena žáky známkovat* – s. 54), ale neprezentuje ji jako jedinou možnou.

Určitou slabinou této části práce je podle mého názoru skutečnost, že diplomantka mluví o klasifikaci a slovním hodnocení v předmětu český jazyk a literatura někdy obecně, někdy jen ve výuce slohové, nebo dokonce jen o hodnocení slohových prací, ale při formulacích o větší či menší vhodnosti jednotlivých forem hodnocení tuto skutečnost (že hodnocení se v předmětu český jazyk a literatura může týkat a týká výkonů velmi různých) zohledňuje jen málo, event. není vždy zřejmé, zda se týká předmětu jako celku, nebo jen některé jeho složky, jinak by, domnívám se, nutně musela konstatovat, že pro hodnocení různých výkonů a pro různé účely se hodí také různé způsoby hodnocení.

Pokud jde o provedený výzkum, pokládám ho rovněž za zajímavý a užitečný a oceňuji v neposlední řadě důkladnost, s níž diplomantka svůj postup a svá zjištění popsala. Některá zjištění však nejsou příliš překvapivá – pokud školní vzdělávací program umožňuje formu slovního hodnocení pouze „u žáků s vývojovou poruchou, se smyslovou nebo tělesnou vadou“, lze myslím odpovědi jejich učitelů do jisté míry předpovědět. (V této souvislosti čtenáře napadá – ale není to přirozeně míněno jako výhrada –, jaké výsledky by přinesla analýza reálné praxe, reálného hodnocení na těchto školách, popř. jaké by byly názory žáků a jejich rodičů na různé formy hodnocení, pokud by bylo možné se k takovým materiálům dostat.)

Základní zjištění, které práce přinesla, ukazuje na velkou setrvačnost školy, pokud jde o volbu typu hodnocení. Autorka zároveň dokládá jen malou („povrchní“) znalost učitelů o této problematice a doporučuje věnovat se jejich vzdělávání. Nabízí se otázka, zda není problém i v jen málo diferencovaném přístupu k formám hodnocení v programových dokumentech.

Celkově pokládám práci K. Šťastné za zdařilou po stránce formální i obsahové; navrhuji hodnocení (v závislosti na průběhu obhajoby) v pásmu výborně až velmi dobře.

Prof. PhDr. Karel Šebesta, CSc.